

Zimoviská netopierov Beskydského predhoria

Peter PJENČÁK

Vlastivedné múzeum, Zámocká 160/5, SK-094 31 Hanušovce n. Topľou, Slovensko; pjencak@slovanet.sk

Hanušovce nad Topľou

Alternatívne názvy. Pivnica Malého kaštieľa, Schodisko na povalu Veľkého kaštieľa.

Lokalizácia. **Pivnica** (6994, 190 m n. m.) – východné Slovensko, Beskydské predhorie (760), k. ú. Hanušovce n/T. **Schodisko** (6994, 200 m n. m.) – východné Slovensko, Beskydské predhorie (760), k. ú. Hanušovce n/T.

Popis. **Pivnica** – tri klenbové, kamenné a navzájom prepojené pivnice pod Malým kaštieľom. Vlety netopierov sú možné cez malé okienka a diery popri dverách. Schodisko vedúce na povalu v budove Vlastivedného múzea, prílet je možný škárami popod plechové dvere z povaly.

Výskum netopierov. Realizuje sa od roku 1997.

Sčítavateľ. Peter Pjenčák.

Zhrnutie poznatkov. **Pivnica:** 17. 2. 1997 – *Paus* (1), 17. 12. 1997 – *Paus* (1), 9. 1. 1999 – *Paus* (1), 22. 2. 2000 – *Paus* (1). **Schodisko:** 17. 2. 1997 – *Paus* (1), 11. 2. 1998 – *Paus* (3), 23. 1. 1999 – 10. 2. 1999 – *Paus* (1), 31. 1. 2000 – 19. 3. 2000 – *Paus* (1).

V pivnici zimuje v počte 1–2 ex. *P. austriacus*, v prechodnom období sa tu vyskytuje *R. hipposideros* v počte do 6 ex. a pravidelne 1 ex. *R. ferrumequinum*. Na schodisku od roku 1997 pravidelne zimuje *P. austriacus* v počte 1–3 ex.

Stav ochrany. Pivnica sa nevyužíva, nie sú potrebné žiadne zásahy.

Ďalšie údaje. **Pivnica:** 7. 1. 1997 – *Paus* (2), 14. 4. 1997 – *Rhip* (6), 4. 9. 1997 – *Rfer* (1), *Rhip* (1), 6.–23. 10. 1999 – *Rfer* (1), *Rhip* (1–4), 31. 1. 2000 – *Paus* (1). **Schodisko:** 30. 1. 1997 – *Paus* (2), 27. 11. 1997 – *Paus* (1), 17. 12. 1997 – *Paus* (1), 31. 3. 1998 – *Paus* (1).

Jaskyňa pri Pavlovciach

Alternatívny názov. Jaskyňa v Záreze Stravného potoka.

Lokalizácia. (6994, 400 m n. m.) – východné Slovensko, Beskydské predhorie (760), k. ú. Pavlovce. Jaskyňa leží 1,5 km JZ od obce Pavlovce, v Prírodnej pamiatke Zárez Stravného potoka v kaňone potoka pod výraznou skalnou stenou (Bella 1995, Hochmuth 1996).

Popis. Jaskyňa má dĺžku 18 m, vchod má rozmery 1,5×0,6 m. Za vchodom je malá sieň, ktorá ďalej pokračuje rovnou chodbou s výškou asi 1 m s malými dutinami v strope.

Výskum netopierov. Údaje o výskyte netopierov sú od roku 1998.

Sčítavateľ. Peter Pjenčák.

Zhrnutie poznatkov. 29. 2. 2000 – *Mmyo* (1), *Bbar* (1). V jaskyni boli zatiaľ zistené 3 druhy zimujúcich netopierov.

Stav ochrany. Nie sú potrebné žiadne zásahy.

Ďalšie údaje. 20. 3. 1998 – *Bbar* (1), 17. 3. 1999 – *Mmyo* (1), *Paur* (1). Netting: 22. 9. 1998 – *Bbar* (1).

Tab. 1. Výsledky zimných sčítaní netopierov na lokalite Merník – štôľňa

Dátum / druh	<i>Rhip</i>	<i>Bbar</i>	spolu
5. 2. 1995	–	1	1
28. 12. 1996	2	2	4

Merník – štôľňa

Lokalizácia. (7095, 235 m n. m.) – východné Slovensko, Beskydské predhorie (760, Mernická pahorkatina), k. ú. Merník. Štôľňa sa nachádza asi 1,5 km južne od obce Merník v závere Potkanovej debry.

Popis. Štôľňa má dĺžku asi 25 m, končila sa miestnosťou. Na jar roku 1999 bola zaplavená, následne sa po celej dĺžke zrútil strop a miestnosť bola celkom zavalená. Vchod je plazivkovitý.

Výskum netopierov. Prebieha od roku 1995 (Pjenčák 1995).

Sčítavateľ. Peter Pjenčák.

Zhrnutie poznatkov. V štôľni ojedinele zimovalo niekoľko ex. *B. barbastellus* a *R. hipposideros* (tab. 1), od zimy 1997/1998 nebola obsadená. Slúži viac ako prechodný úkryt. V prechodnom období bol zistený aj *R. ferrumequinum*.

Stav ochrany. Štôľňa sa pravdepodobne v priebehu niekoľkých rokov zavalí.

Ďalšie údaje. 15. 9. 1996 – *Rfer* (1), *Rhip* (2), 30. 9. 1996 – *Rhip* (1), 29. 10. 1997 – *Rfer* (1), *Rhip* (2). Netting: 30. 10. 1997 – *Bbar* (2).

Veľká jaskyňa na Lysej hore

Lokalizácia. (7095, 290 m n. m.) – východné Slovensko, Beskydské predhorie (760, Mernická pahorkatina), k. ú. Vyšný Kazimír. Jaskyňa sa nachádza 250 m SV od vrcholovej kóty Lysá hora (319 m n. m.) vo výraznej skalke pri lesnej ceste (Lešínský & Horčík 1998).

Popis. Jaskyňu tvorí dómovitý priestor s rozmermi ca. 6×6 m s viac menej nízkopoloženým stropom. Vchod má rozmery 0,7×0,8 m.

Výskum netopierov. Údaje o výskyte netopierov sú od roku 1997.

Zhrnutie poznatkov. Doposiaľ bolo zistené zimovanie 3 druhov netopierov (tab. 2), jaskyňa je viac využívaná ako prechodný úkryt.

Stav ochrany. Nie sú potrebné žiadne zásahy.

Ďalšie údaje. 28. 10. 1997 – *Rhip* (1), *Mmyo* (2), *Mbech* (1), *Mnat* (1), 28. 11. 1997 – *Mmyo* (1), *Mbech* (1), *Paur* (1).

Vyšný Žipov – pivnica vinárne

Lokalizácia. (7095, 158 m n. m.) – východné Slovensko, Beskydské predhorie (760), k. ú. Vyšný Žipov. Pivnica pod kaštieľom, v ktorom je v súčasnosti bar Viktória.

Popis. Jedná sa o sústavu klenbových pivníc pod kaštieľom, vlety sú cez diery popri dverách a vetracie okienka.

Tab. 2. Výsledky zimného sčítania netopierov vo Veľkej jaskyni na Lysej hore

Dátum / druh	<i>Mmyo</i>	<i>Mbech</i>	spolu
31. 1. 1998	1	1	2
21. 2. 1999	1	–	1

Výskum netopierov. Bol prevedený v rokoch 1994 a 1995.

Sčítavateľ. Peter Pjenčák.

Zhrnutie poznatkov. 10. 2. 1995 – *Paus* (2). Zatiaľ bolo zistené zimovanie *P. austriacus*, v prechodnom období sa tu vyskytuje *R. hipposideros*.

Stav ochrany. Pivnice sa nevyužívajú a sú uzavreté, nie sú potrebné žiadne zásahy.

Ďalšie údaje. 21. 4. 1994 – *Rhip* (14), 15. 11. 1994 – *Rhip* (1).

Literatúra

BELLA P., 1995: Prehľad registrovaných jaskýň v nekrasových horninách Slovenska. Pp.: 17–32. In: GAÁL Ľ. (ed.): *Preserving of pseudokarst caves*. SAŽP, Banská Bystrica, 136 pp.

HOCHMUTH Z., 1996: Nové pseudokrasové lokality Slanských vrchov. *Sprav. Slov. Speleol. Spoloč.*, **27**(3): 18–21.

LEŠINSKÝ G. & HORČÍK M., 1998: Krasové jaskyne na Lysej hore v Merníckej pohorkatine v Beskydskom predhorí. *Sprav. Slov. Speleol. Spoloč.*, **29**(2): 18–22.

PJENČÁK P., 1995: Prvé poznatky z výskumu netopierov vranovského regiónu. *Netopiere*, **1**: 55–63.